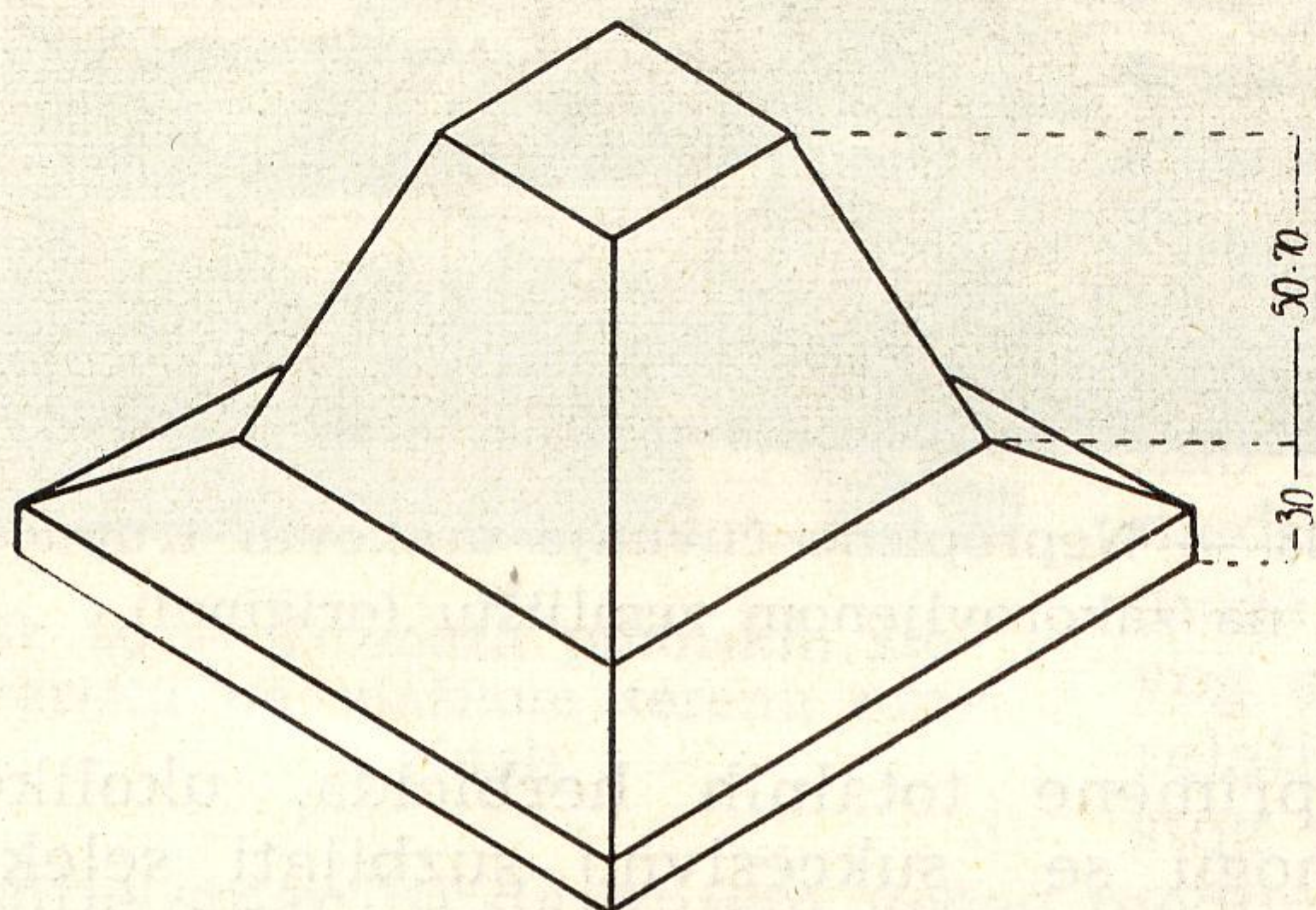

Podloge (podmetači) sa gledišta zaštite drveta predstavljaju osnovni problem pilanskih stovarišta, o kome se nekada ne vodi dovoljno računa. Nije povoljno kada trupci po godinu i više dana ostaju na njima, ili kada vitlovi rezane građe nekoliko godina čekaju da budu prodani. Za to vreme drvo sa zaražene podloge prima infekciju, pogotovo ako je relativna vlaga u nivou donjih redova trupaca i rezane građe dosta visoka. Zbog toga nastaju manje više intenzivne alteracije, u zavisnosti od vrste i vlage drveta, kao i od spoljnih uslova. Time se povećava otpadak pri rezanju ili građa odbacuje pri prodaji.

Drvene rampe i podmetači na kojima se čuvaju trupci do ulaska u fabriku često su mehanički istrošeni i natruli a nekada nose obilje fruktifikacija gljiva. Sa njih se delići micelije ili spore lako prenose na trupce. Glavne saprofitne gljive na četinarskim podmetačima su:

Lenzites saepiaria, *Coriolus abietinus* i *Lentinus lepideus*. Na hrastovim i drugim lišćarskim podlogama razvijaju se: *Stereum hirsutum*, *Schizophyllum commune*, *Coriolus pergamenus*, *C. hirsutus* i niz drugih vrsta, koje se takođe prenose u trupce.

Po izlasku iz fabrike zdrava rezana građa se u mnogim slučajevima vitla na niskim podlogama, koje takođe, zavisno od vrste drveta, mogu biti u alteraciji i nositi fruktifikacije gljiva. Na četinarskim podlogama su česte: *Merulius lac-*

Sl. 89 — Betonski stub za čuvanje nosača pilanskih trupaca (prema Humphreyju)

rymans, *Poria Vaillanti* i *Lenzites* vrste, a na lišćarskim razne *Coriolus* vrste (*versicolor*, *pergamenus* i sl.), *Lenzites quercina* i *L. betulina*. I ovde postoje uslovi da se zaraza prenese u grede, daske i druge sortimente i da tako zaražena građa uđe u konstrukciju.

Na stovarištu rezane građe postoje i drugi načini prenošenja infekcija. To su podmetači između pojedinih komada prerađenog materijala u vitlu. Katkada su i ovi komadi zaraženi i predstavljaju opasnost za čuvanje robe.

Iz svega iznetog, podloge i podmetači za čuvanje i sušenje građe predstavljaju sa gledišta zaštite drveta od truleži jedan značajan problem, čije se rešenje sastoji u: 1) češćoj promeni podloga i podmetača i 2) postavljanju solidnih rampi i podloga od impregnisanog drveta sa znatno dužom trajnošću. Ovo drugo rešenje je praktičnije, ekonomičnije i treba mu dati prednost.

Kao najsolidniji način izolovanja drveta od zemlje jesu betonski stubovi (nosači), visoki najmanje 50—70 cm. nad zemljom na suvljem terenu, odnosno 90 cm. na vlažnijem. Ovi stubovi imaju oblik zarubljene piramide, sa širom osnovicom koja se ukopava u zemlju najmanje 30 cm. Preko gornje površine betonskih nosača postavljaju se grede impregnisane kreozotom; njihova je dužina različita i zavisi od potrebe stovarišta. Širina greda odgovara širini gornjeg dela stuba nosača. Na ovim gredama se ili direktno ili preko podužnih impregnisanih letvica, debljine 3 cm. i širine 9 cm. čuvaju trupci.